

historicum
AUCTORES
53-164
c
C.R. a Somascha

Archivum

Genuense

Sostero Angelo

IN NUPTIIS
JACOBI DE CONCINA

AUSTRIACI IMPERII, ET HYEROSOLIMITANI,
CHRISTIQUE ORDINUM EQUITIS.

C A R M E N

DE NATURA CREATRICE.

1820
MDCCCXX.

Typis Antonii Biasutti.

Quae mens hanc agitet molem, quae sidera certo
 Faedere, quae coelum, quae terras frugiferentes
 Daedala pervolitet rerum natura creatrix
 Dicimus. Ingenti causas caligine mersas
 Musa refer, dictisque alium da, Diva, leporem.

Principio a vera longe ratione vagantur

 Qui non consilium censent moderarier ullum
 Res quotquot feriunt oculos, quo luminis auras
 Exortae videant, genitae prorescere possint:
 Sed caecum inducunt intestinumque necessum,
 Quod varios motu caelus et prelia gignat,
 Et contemplantur radiantis lumina solis
 Dum torto exercent corpuscula turbine. Namque
 Haec confusa cient belli simulacra, nec ullam
 Dant pausam; densum sed nunc glomerantur in orbem,
 Nunc veluti cymbae instabiles disjecta recedunt,
 Mille per ambages, seseque assultibus urgent,
 Nec certa possunt ulla consistere forma.

Ordia nunc agesis rerum per inane profundum

 Concita dent tales sibi motus, accipiantque.
 Quo poterunt pacto, qua vi compulsa creare
 Tam varios terrae foetus, idque ordine certo,
 Exlex materiae semper si ferveat aestus?

Cur nullam ex oculis puncto rem tempore nostris
Subducunt? immani cur nullam augmine donant,
Percita si temere plagis glomeramen in unum
Conveniunt, casuque eadem diducta feruntur
Nunc huc nunc illuc? hiscendi est nulla facultas.
Haud quidquam exortum dias in luminis auras
Aetatis posset laetum contingere florem,
Sed motus subito superarent exitiales.
Praeterea pissim fierent portenta per orbem,
Induerent varias delphicum saecula plumas,
Et verae sphingas premerent formidine terras,
Centtauresque, ignemque vomentes ore chimaeas
Pasceret omnipareus tellus, discordia rerum
Semina seminibus certarent corpore in uno.
Nec tibi Cartesii dederit sententia fraudem
Qui binis totum confecit motibus orbem.
Singula nam seorsum rursu-que rotantia torto
Turbine multa simul posuit primordia rerum.
Inde feras, hominumque genus, plantasque virentes,
Inde vices anni repetit, Titaniaque astra.
Nam primo haud ulla possunt ratione moveri
Corpora, quin crebris persaepe offensibus aut vim
Perdunt, atque suis quaedam connexa figuris
Officiant aliis, quotquot celerantibus aliis
Tendere iter vellent; incerto aut ordine caetus
Conficiant incertos, quae sepelire salutem
Naturae possent aut foedera perturbare.
Praeterea fieri in privas nos cernimus horas

Pleraque, quae leges motus superare videntur
 Atque illa ut thesam nunc mentem adhibe ad rationem
 Hera perpetuo quae iducimur, atque reflamur
 Namque fatabor, ut illorum sententia iponitur
 Ubra quae et sophia adinovit, cum signora anpres
 Nondum ediderunt, haud aspera pertentari
 Motibus inclusi foetus arteria ventis
 Sed primam exorsus cum ixit lumina solis
 Corporis ingeminant per parva foramina plagas
 Aurarum celeres animae, venisque fatigant
 Nam superas multas cum condenseat aere dens
 Aera subjectum, globulisque haec redditancunctis
 Sit natura suis, maiorem ut semper in orbem
 Explicuisse velint partes, seseque iacescant
 Mutua, fupganturque simul, flogantque premendo
 Inde fit, ut spatium cum hanciscuntur iuane
 Illico relapsuient, donec celerantibus auris
 Totas complerint partes, haditusque viasque
 Particulae facta tam demum pace quiescunt
 Quod nobis contra evenit, irrequietus et aer
 Itque reditque viam celer, alteraque labore
 Sidunt pulgnes, iurgentque. At nulla potest res
 Naturam praeter motum servare perennem
 Namque putare fibras thoracis tendier, icu
 Qui rediens altos pulmones presset, et auras
 Ejiciat rursus vacuum per pectus ituras
 Desipere est; nam aut majori vi polleat aer
 Qui meat introrsum, vel thorax praestet oportet

Hinc aer frustra plagis, thorax lacesset.
Aut nunquam trudet thorax auram ante, ruetque.
Nec tibi suppeditas animae vivatae potestas.
Venerit, ut possis causam inde arcessere motus.
Nam primo haud haec est hujus sibi conscia rei.
Nec scit quae possit pectus ratione movere.
Praeterea sopor altam cum per membra quietem
Irrigat, atque omnes animai praepedit actus,
Haud motus cessant alterni pectoris hilam.
Denique si rerum clamet natura creatrix:
Quid tenebris homines tantis vos mersit, ut omni
Certum sit miseris numen detruere regno
Telluris, caelique meum? quid lucida mundi
Sidera perpetuo contorquet foedere? laetas
Quid segetes facit? aut convestit floribus agros?
Unde novae surgunt certo de semine plantae?
Unde vetustatem deponunt cuncta, leporemque
Ostentant? viridis corripient flore juventae?
Nonne meam dices se se insinuare per omnes
Vim partes, ac tot miracula gignere rerum?
Illa modis pecudes miris creat, auctat, alitque
Illa fibras hominum, venas, omnesque figurat
Caulas, et caecae corpuscula materiei
Illecebris capit, et nunc huc, nunc pertrahit illuc,
Ut tandem possint partu ditescere matres.
Stultitiae merito nos condemnare putandum
Esset, et integras rerum perstringere causas:
Multa, fatebor enim, motus obnoxia degunt

)(MIV):(

Legibus, ac certis numeris parere videntur:
Ast animi sensu, si quis tentaret apisci,
Cur eadem nullis turbent, fluitentque procellis,
Cur mentis tantum rationisque instar in illis,
Deciperet se, sed atque umbras captaret inanes:
Namque, ut conciliis extundant corpore fibras,
Utque eadem tenues membranas texere possint,
Inde tamen nulla fieri ratione fatendum est:
Ut cordis varie conum-textura figuret,
Et partim recto procedat, partim
Obliquet, fibras, alias sinuosa revolvat,
Quo cor alternis expellens sanguinem in unum
Conducit partes, et accepturumque relaxet.
Quocirca finis rerum, inficiantur inhepte
Quotquot naturam fabricantem euncta refutant.
Illud in his rebus video, quod dicere pergas,
Nempe Deum certis rationibus, atque sagaci
Consilio, motus per se moderari, omnes
Ast quantum moli rerum decederet artis,
Si foret artificis semper, sic indiga summi?
Praeterea, cernis quanta sit praedita culpa
Natura interdum, quotve imperfecta, suisque
Trunca creet numeris, rectisque animalia formis?
Scilicet interdum naturae fraena recusat
Materies: numen contra num bella cieret
Quod terras, dicto citius, coelumque creavit?
Denique ne in plagas vereor laciaris eorum
Qui constare volunt mundano corpore numen.

):(VIII):(

Namque ut mens hominis parsnaeque dicitur, atque
Corpus, quod degunt consorti praedita vita
Membra Dei fuerint: sensus quaecumque lacessunt,
Illius ad nomen quando numenque moventur
Ac simul insertis vitae radicibus haerent.
Haec causis super obsecris ratione secuti
Qua melius liquit, nullam tentamine famam
Sperantes tenui, quamcumque hanc addere vocem
Vocibus optantes, quibus his celebraris in oris,
Quo festivus hymen sero tibi tempore cingit
Tempora, Jacobus, b nostri pars intima cordis,
Diximus, aut potius primo libavimus ore
Haec parvum restaret iter, sed contrahes velas
Tempus ait: felix alios vocat Euris in altum
Teque vocant fausti testantes gaudia facti
Concives, charique tui, quos magna videndi
Spes capit egregiae sarcitos gentis honores
Et patrium decas, et laudes momenque parentum
CONCINEUS quando sanguis se misceat alto
Sanguine PRANDORUM, et summas hinc promere vires
Virtutum poteris, laudisque exempla vetustae
Sumere progenies, et qui nascentur ab illa

Ang. Sosterus.